

Konyhai munkalapok anyagai – II. rész: mesterséges anyagok

MINDENT A SZEMNEK – AZ EMBER ÁLTAL FORMÁLVA

Tóth Norbert

A konyhai munkalap régen túllépett eredeti, funkcionális feladatain: már egy ideje meghatározó, önálló szerepet szánnak neki a tervezők, a gyártók és a vásárlók. Ez azt is jelenti, hogy az alapanyag, a színek és mintázatok, valamint a beépítési, műszaki szempontok is több figyelmet kérnek. Jelen cikkünkben a mesterségesen létrehozott anyagokat és a belőlük gyártható munkalapokat vizsgáljuk.

A konyhai munkalapok kínálatában olyan alapanyag- és színválaszték áll a megrendelők rendelkezésére, hogy bútorgyártó szakember legyen a talpán, ha mindegyik esetben átlátja a részleteket. Pedig hasznos, ha ebben is felkészültek vagyunk, mert nemcsak az aktuális trendeket érdemes ismerni, hanem az adott alapanyag tulajdonságait is. Nézzük át a jelenlegi teljes kínálatot: ez esetben a mesterségesen előállított, technikai anyagok vizsgálatán keresztül. (A teljes választékhoz lásd a Konyhai munkalapok anyagai, 1. részt is.)

LAMINÁLT LAP

Jelenleg az egyik legelterjedtebb munkalap-alapanyag Magyarországon. Viszonylag ellenállónak mondható, mivel az egyébként erősen sérülékeny forgácslapvázra egy olyan laminált réteget

ragasztanak, amit nagy nyomáson préseltek (HPL). Ez adja meg a lap színét, erezetét, fényességét is. Az árak 16.000–20.000 Ft/m²-től indulnak a 28, 38 és 40 mm-es vastagságokban, de egészen extra árkategóriás modelleket is találni, ahol vagy az aktuális trendek köszönnek vissza (pl. gloss – magassfényű lapok), vagy az alkalmazott különleges anyagok (pl. rozsdamentes acél, réz, bronz stb.).

Előnyei:

- Jelentős minta- és színválaszték-kínálatból lehet válogatni.
- Asztalos szerszámokkal, viszonylag egyszerűen alakítható.
- Könnyen takarítható, további ápolást nem igényel.
- Árban ez a legelérhetőbb változat.

Hátrányai:

- A laminált réteg nehezen bírja a kemény gyűrődést: a forró edények megégethetik, illetve repedés hatására beázik és felhólyagosodik a forgácslap.
- Egy komoly konyhabútor eszmei értékét csökkentheti a laminált munkalap megoldás.
- Alsó mosogató elem beépítéséhez nem alkalmas.

Az alábbiakban a mesterséges kő (technikai kő) fogalmát tisztázzuk, valamint ezen kompozit anyagok fajtáit elemezzük. Bár tucatnyinál is több gyártó kínálja ilyen jellegű portékáját, gyártásuknál alapvetően kétféle megoldás létezik. Az egyik esetben mesterséges kötőanyag (pl. műgyanta, akril) segítségével tömbösítik az alkotóelemeket. A másik esetben a kőanyagot finom por formájában hőhatásnak és nagy nyomásnak teszik ki, melynek hatására az adott anyag kémiai szerkezete megváltozik, molekulái között új kötések alakulnak ki.

SZILÁRD ANYAG (SOLID SURFACE)

Hivatalos elnevezése akrilkötésű ásványi lap. Szintetikus akrilok, poliészterek keverékei, amelyekhez színező pigmenteket, esetleg

A kvarc jól formázza a gránit vonásait

természetes kövek őrlött porait adják még hozzá. Szinte bármilyen szín és textúra létrehozható, a homogén felszíntől a márványmintás fehéren át a betonhatású felületig. Ez a kompozit anyag hőformázással, további elemek hozzáragasztásával jól alakítható, akár a helyszínen is. Egyedi alakzatok is létrehozhatók, melyekhez mosogatótálca, fali vízvető is illeszthető a szinte láthatatlan illesztések mentén. Megmunkálásához, élek kialakításához a keményfához használatos megmunkálószerszámok alkalmazhatók. Miután az anyagot feltaláló Dupont cég Corian® márkanévű termékének szabadalmi oltalom ideje lejárt, számos egyéb márkanév

alatt találkozni ilyen lapokkal (pl. LivingStone, Rauvisio). Nagy Balázs, a Betacryl cég anyagaival is dolgozó Acril Art Group Kft. ügyvezetője elmondta, hogy a 12 mm vastag akrilanyag már bőven megfelel konyhai munkalapnak. Ez alatt nem szabad tervezni, felette meg nem szükséges. Alapanyagárak kapcsán: 30.000 Ft/m²-től lehet indulni a fenti vastagság esetében.

Előnyei:

- Gyárilag színezhető, egyénileg formázható, számtalan stílus, alakzat alakítható ki általa.
- Nem porózus, jól tisztítható, a kialakult karcok csiszolópapírral, javítószettel javíthatók.

Hátrányai:

- Hajlamosak a karcolódásokra.
- Hőre érzékenyek.

KVARC

Olyan kompozit, amely a már tárgyalt gránitban is jelen lévő kvarc ásványi szemcsék mellett műgyantát, polimereket és színező pigmenteket tartalmaz. A kompozitok színezését egyrészt az ilyen színes pigmentek hozzákeverésével érik el, következésképpen a kompozit kvarc munkalapokat széles színválaszték, valamint színtartósság jellemzi.

Corian munkalap integrált mosogatóval és élkiképzésekkel

A kerámia munkalapok a szaniterek tartósságával szolgálják a konyhát

Vastagságuk – gyártótól függően – 12 mm-től egészen 60 mm-ig terjedhet (20 mm felett kivastagítással), a tábla hosszúsága egészen 3150 mm, szélessége akár 1250 mm is lehet. – Az általunk forgalmazott kvarckő munkalapok 130.000 Ft/m²-es ártól indulnak a 20 mm vastag lapok esetében, amelyhez még hozzáadódnak az egyedi megmunkálási költségek, azaz kivágások, furatolások stb. – tájékoztatott az árral kapcsolatban Borsó Barbara Anna, a Lechner Hungary Kft. irodavezetője.

Előnyei:

- Pórus- és repedésmentes anyagszerkezet, közel olyan keménységű, mint a tömör gránit.
- Nem porózus anyag, a használatkori szennyeződések (olaj, kávé, vörösbor stb.) nem szívárognak bele az anyagba, vagyis könnyű tisztítani, karbantartani.

Hátrányai:

- Hő hatására (pl. forró edény alatt) a felület mattá válhat.
- A mesterséges színezékeket tartalmazó lapok UV elleni ellenállása csekély.

KERÁMIA

A kerámia munkalapok viszonylag új megoldásnak számítanak a munkalapok kínálatában, bár gyártásánál azok a nyersanyagok kerülnek felhasználásra, mint például a szaniterek előállításakor. Összetevői az esetek egy részében természetes (és újrahasznosított) alapanyagok: a gránitban is jelen lévő kvarc és káliföldpát, az üveg anyagát is alkotó ásványok és szilikátok, és a finom színárnyalatokat lehetővé tevő természetes oxidok. A nagy nyomáson összepréselt alkotóelemeket kiégetik, merítve az ásványok természetes kialakulási folyamataiból – igaz, hogy ez esetben ezt felgyorsítva teszik, az évezredek helyett.

Harangi Tamás, a Campacampa Kft. ügyvezetője, a Neolith® (szinterezett kőnek is nevezett) kerámialapok kizárólagos magyarországi forgalmazója elmondta, hogy 100.000–200.000 Ft/m²-es árat jelenthet az ilyen anyagból készített 12 mm-es munkalap, az igény szerinti vízvetők, élkialakítások, vastagítások függvényében. A 20 mm-es vastagság +25%-os felárat jelent.

Előnyei:

- Nem karcolódik, nagyon jól bírja a hideget és a forróságot, UV-álló.

- Nem porózus anyag, ellenálló a foltokkal szemben.
- Bírja a nagy nyomást és a nehéz terheket.

Hátrányai:

- Rideg anyag: az ütések helyi csorbulásokat, sérüléseket okozhatnak (mint minden technikai kő esetében).

KOMPAKTLEMEZ

Melaminnal átítatott papírrétegből préseléssel és hőkezeléssel kemény, vízálló magréteget hoznak létre (a nitrogéntartalmú melamin olyan aromás szerves vegyület, amit formaldehiddel egyesítve hőre keményedő műanyagot kapunk). Erre kerül rá a dekorbevonatot jelentő laminált (HPL) réteg. Ez a kompaktlemez: jellemzően 6–20 mm vastag táblákban kínálják, egyes fajtáik kültérben is alkalmazhatóak. A 12 mm-es változat átlagára 35.000–40.000 Ft körül mozog m²-enként.

Előnyei:

- Sokféle színben elérhető. Kopás- és ütésállósága kiváló.
- Jól ellenáll a nedvességnek, könnyű ápolni, karbantartani.

Hátrányai:

- Bár élzárásra nincs szükség, a dekorhatásként emlegetett fekete vagy fehér színű maganyag nem mindig „jön be”.

ÜVEG

Egy fejlődő iparággal van dolgunk itt is: a jellemzően újrahasznosított anyagokból (pl. autószelelvédők, tükrök, italosüvegek stb.) készített üvegpultoknak már most több fajtája is létezik. A cementalapra helyezett műgyanta és az ebbe kerülő zúzott, törött üvegcserépek sajátos csillogást és színt adnak ennek a típusnak. A másik nagy csoportot a háttérfestett

üvegtáblák adják, amelyek egyszerre egyediek és visszafogottak. Egy újabb csoportban az átlátszó üvegpultok mutatják meg az üveg valódi természetét, amelyekben lehetnek anyagában kialakított mintázatok, esetleg festett motívumok is. Akik pedig kedvelik a hangsúlyos világítást és szeretnek rendre kilépni a megszokások dobozaiból, azoknak az üvegbe beépített LED-világítás teremthet egyedi hangulatot. Ezek a megoldások már nemcsak munkalapokban, hanem kinyúlópultoknál, vagy tisztán üvegtáblából épített étkezőasztaloknál is megmutathatják, hogy a világítás állítható színei milyen más hangulatot tudnak adni az anyagában mintázott üvegnek (lásd pl. Thinkglass). A gyártók m²-enként 150.000–300.000 Ft-ot is elkérhetnek – a művészi hatás függvényében.

Előnyei:

- Jól tisztítható, higiénikus, hiszen egyáltalán nem porózus anyag.
- Igény szerint dekorálható, a megrendelő egyéni ízlésvilágát jól közvetíti.

Hátrányai:

- Bár a közismert üvegnél keményebb ez a biztonsági üvegből

készített felület, ütés vagy hajlítás hatására könnyebben törik, mint bármelyik másfajta konyhai munkalap.

■ Vágások és súrolásból eredő karcok ellen védeni kell.

300-as széria), ami a vas kristályszerkezetének egy szövevénye: ebben szényszerkezeti tartományban a molibdén, titán, réz hozzáadásával készülnek a gyógyászati és étkezési rozsdamentes acél eszközök.

A rozsdamentes acél előnyeit és hangulatát együtt kell kezelni

ROZSDAMENTES ACÉL

A rozsdamentes anyagok egyre inkább tért nyernek, és az ebből az anyagból épített munkapultok az éttermi munkakörnyezetből elindulva kezdik meghódítani a lakossági konyhákat. Jelentős a választék az acél felületi polírozottságát tekintve (a matt felülettől a tükrösen fényesített felületig, 8 fokozatban), illetve a vas anyagának tekintetében. Itt az ausztenit a meghatározó (pl. a 200-as vagy a

A közelítőleg 4,5–6,5 mm vastagságú lemezek igazán letisztult stílusvilágot teremtenek azoknak, akik erre vágnak, és persze hajlandóak megfizetni az üveghez hasonló extra árat.

Előnyei:

- Higiénikus (éttermi sztenderd), jól tisztítható, a lúgokkal szemben ellenálló.
- Jól bírja a hideget és a forróságot.

Hátrányai:

- Foltosodásra hajlamos, karcosodik.
- Lemezelt anyag: kellő alátámasztás hiányában érzékeny az ütésekre. ■

Képek forrása:

www.carolannpeacock.com

floform.com

www.homestratosphere.com

www.neolith.com

www.angieslist.com

Üveg munkalap más megvilágításban